

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-δικηγόρος
Ταχ.Δ/ση : Λεωφ. Λίμνης Μαραθώνος 29
Τηλ:2132030600 FAX:213203063

Αγ. Στέφανος: 4.2.14
Αρ. Πρωτ:

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: 1. κ. Δήμαρχο ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
2. ΠΡΟΕΔΡΟ ΟΙΚ/ΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
3. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚ/ΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ- Τμήμα Λογιστηρίου

ΘΕΜΑ: Εισηγήση επι αιτήματος δημότη κ. ΖΗΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ περι καταβολής αποζημίωσης για ζημιά αυτοκινήτου

ΣΧΕΤ. 1. Οι με αρ.πρωτ. **243/14 & 590/9.1.14** αιτήσεις του ενδιαφερόμενου
2. το απο 31.12.13 δελτίο οδικού τροχαίου ατυχήματος
3. η απο 31.12.13 δήλωση ατυχήματος
4. το με αρ.πρωτ. 1193/14.1.14 έγγραφό μας αναζήτησης απόψεων
5. το με αρ.πρωτ. 1193/27.1.14 απαντητικό έγγραφο/απόψεις της Τ.Υ με
συνημμένο φωτογραφικό υλικό

ΑΙΤΗΜΑ:

Με τις υπο σχετ. (1) αιτήσεις του ο ενδιαφερόμενος προβάλλοντας ότι την 31.12.13 κινούμενος επι της Μητρ.Κυδωνίων Γρηγορίου προς Πηλίου στον Διόνυσο το όχημά του "γλίστρησε λόγω χαλικιών που υπήρχαν στο οδόστρωμα και προσέκρουσε στο ανάχωμα και στα εγκαταλειμμένα μπάζα και χύδην υλικά οικοδομών" ζητά απο τον Δήμο την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη διατεινόμενος ευθύνη του Δήμου στη πρόκλησή της λόγω του ότι εκτελούνταν έργα στη συμβολή με τη Κοραή χωρίς προειδοποιητική σήμανση, χωρίς όμως να εξειδικεύει και να προσδιορίζει τη ζημιά ούτε προσάγει κάποιο σχετικό παραστατικό του κόστους της δαπάνης.

A. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Κατά την έννοια των αρ. 105-106 ΕισΝΑΚ ευθύνη του Δημοσίου ή των ΝΠΔΔ προς αποζημίωση γεννάται από εκτελεστές διοικητικές πράξεις των οργάνων τους, ή από παράλειψη προς έκδοση τέτοιων πράξεων, αλλά και από υλικές ενέργειες

που τελέσθηκαν σε συνάρτηση προς την οργάνωση και λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας, ή εξαιτίας τους και δεν συνδέονται με την ιδιωτική διαχείριση της περιουσίας του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ, ούτε οφείλονται σε προσωπικό πταίσμα οργάνου που ενήργησε εντός του κύκλου των υπηρεσιακών του καθηκόντων (ΑΕΔ 5/95 ΕλλΔνη 1995/562, ΣΤΕ 3308/96 ΔιΔικ 1997/204).

2. Δημοτικοί ή κοινοτικοί οδοί είναι αυτοί που εξυπηρετούν τις πάσης φύσεως ανάγκες ενός Δήμου ή μιας Κοινότητας εντός των διοικητικών τους ορίων. ([άρθρο 4 Ν.3155/1955](#))¹

3. Εξάλλου στο αρ. 75 παρ. 1 του ΔΚΚ (ν. 3463/2006) ορίζεται ότι «οι Δημοτικές και Κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις...». Στην αρμοδιότητα των Δήμων εμπίπτει σύμφωνα με την παρ. **γ4 του αρ. 75 ΚΔΚ** «η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, η απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων και γενικότερα η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία», επίσης κατά τη παρ. **γ 11** του ίδιου άρθρου «**η μέριμνα και λήψη μέτρων για τη προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και της τήρησης των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς του δημοτικού ή κοινοτικού δικτύου....**», κατά δε τη παρ. **γ13** στην αρμοδιότητα των Δήμων ανήκει «η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινοχρήστους χώρους».

4. Περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 5 παρ. 3 του Ν. 3155/1955 «Περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών» (ΦΕΚ Α'63) «**Αι Δημοτικά και Κοινοτικοί Οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπο των οικείων Δήμων και Κοινοτήτων...**»

Ο ΚΔΚ, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α', 114), ορίζει στο άρθρο 75 ότι: «I. Οι δημοτικές ... αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες των Δήμων ... αφορούν, κυρίως, τους τομείς: α) Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: 1) ... 7) **Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, συντήρηση και**

¹ (Σύμφωνα με το [άρθρο 4 του Π.Δ. 25/28.11.1929](#) Περί κωδικοποίησης των περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών κειμένων διατάξεων: «1. Δημοτικά ή κοινοτικά οδοί εισίν αι ενούσαι χωρία του αυτού δήμου ή κοινότητος προς άλλα ή προς χωρία ομόρων δήμων ή κοινοτήτων ή προς εθνικά ή επαρχιακά οδοί. 2. Αι οδοί αι άγουσαι από χωρίων προς κτηματικάς αυτών περιφέρειας εισίν οδοί αγροτικάς.».)

διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων οδοποιίας ...»,

5. Στο αρ. 82 περ. α του ν. 3852/10 ορίζεται ότι "ο πρόεδρος της Τ.Κ μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της Τ.Κ εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης.."

6. Σύμφωνα με το [άρ72 του Ν.3852/2010](#) «1. Η Οικονομική Επιτροπή [που αντικατέστησε την Δημαρχιακή Επιτροπή] είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α)...β)...γ)...δ)...ε)...στ)...ζ)...η) ...θ)...ι)...ια)...ιβ)...ιγ)...ιδ) «αποφασίζει για το δικαστικό συμβιβασμό και **τον εξώδικο συμβιβασμό** ή την κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο μέχρι ποσού τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, 2. Για τις περιπτώσεις ιβ', ιγ' και ιδ' της προηγούμενης παραγράφου, **η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνώμοδότηση δικηγόρου**, η ανυπαρξία της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. ....»

Από τις ανωτέρω διατάξεις του Δ.Κ.Κ (Ν. 3463/06) συνδυαστικά με τις νέες του 'ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ' (Ν.3852/10). προκύπτει ότι οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να καταρτίζουν για όσα θέματα δεν εξέρχονται από τη δυνατότητά τους αυτή, εξώδικο ή δικαστικό συμβιβασμό που γίνεται κατά τον διαγραφόμενο από την ως άνω διάταξη τρόπο με τις εντεύθεν ουσιαστικές και δικονομικές συνέπειες.

Εφόσον, λοιπόν, συντρέχουν οι νομικοί και πραγματικοί όροι του συμβιβασμού, ήτοι: **α)** παράνομη πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων του δήμου - όπως παράλειψη νόμιμης προειδοποιητικής σήμανσης και σχετικών μέσων ειδοποίησης περι της εκτέλεσης έργων οδοποιίας [κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 75 περ. Ι 7 του Δ.Κ.Κ. αλλά και των συναφών του ΚΟΚ που δεν έχει τεθεί μόνο χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά και για την εξυπηρέτηση των πολιτών (πρβλ. απόφ. ΣΤΕ 740/2001) - η οποία δημιουργεί αντικειμενική ευθύνη του δήμου κατά τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.ΝΑΚ, **β)** αποδεικνύεται η ύπαρξη ζημίας, η έκταση αυτής, καθώς και οι συνθήκες πρόκλησης, οι οποίες πρέπει να προσδιορίζονται κατά τρόπο αξιόπιστο και να αποδεικνύονται με την προσκόμιση των απαραίτητων παραστατικών στοιχείων και **γ)** αιτιώδης σύνδεσμος, η ύπαρξη του οποίου να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο, μεταξύ της πράξης ή παράλειψης και της επελθούσας ζημίας, υπό την έννοια ότι η φερόμενη ως ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων μπορεί να επιφέρει το ζημιογόνο αποτέλεσμα,

Β. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Στις υπο άνω σχετ. (5) διαβιβασθείσες αναλυτικές και εμπειριστατωμένες απόψεις της Τ.Υ στο περιεχόμενο των οποίων -προς αποφυγή επαναλήψεων εξολοκλήρου παραπέμπουμε- επικεντρώνουμε στα εξής: Οτι το εκτελούμενο στο σημείο έργο ανάπλασης του κόμβου που περιλαμβάνει δημιουργία κεντρικής νησίδας κρίθηκε αναγκαίο για τον περιορισμό της μεγάλης ταχύτητας που ανέπτυσαν τα διερχόμενα οχήματα με κίνδυνο για πεζούς και τα άλλα οχήματα. Οτι έχουν τοποθετηθεί πινακίδες σήμανσης, Οτι δεν υπάρχουν χαλίκια αφού μεταφέρονται την ίδια ώρα της αφαίρεσης του οδοστρώματος κατα το φρεζάρισμα κι ΟΤΙ τα συγκεντρωμένα οικοδομικά υλικά βρίσκονται μεταξύ του ρείθρου και της νησίδας όπως φαίνεται στις φωτογραφίες άρα δεν ευσταθούν οι ισχυρισμοί του αιτούντος.

Επειδή εκτιμούμε τις απόψεις της Τ.Υ ως επαρκείς και πλέον βάσιμες, στην εξεταζόμενη περίπτωση φρονούμε ότι **ΔΕΝ** συντρέχουν οι νομικοί και πραγματικοί όροι το συμβιβασμού αφού, πέραν της πρόδηλης αοριστίας των αιτήσεων, απο κανένα στοιχείο δεν αποδείχθηκε η πλήρωση των απαιτούμενων και προαναφερόμενων προϋποθέσεων απο τις σχετικές διατάξεις για τη θεμελίωση της ευθύνης του Δήμου και δη **α)** παράνομη πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων του δήμου **και β)** αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ζημιογόνας πράξης ή παράλειψης και του ζημιογόνου αποτελέσματος, ενώ αντίθετα βάσιμα δύναται να υποστηριχθεί οτι για το ατύχημα και τη συνακόλουθη ζημιά υφίσταται αποκλειστική ευθύνη του αιτούντος συναρτώμενη στην απο έλλειψη της προσήκουσας προσοχής και αμελή οδηγική του συμπεριφορά πρόκληση του ατυχήματος.

Κατόπιν των ανωτέρω εισηγούμεθα την απόρριψη του αιτήματος.

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ'ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ
ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΚΟΙΝ: 1. ΑΝΤ/ΧΟ ΔΙΟΙΚ/ΚΟΥ 2. ΑΝΤ/ΧΟ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ 3. Γ.Γ

Ε.Δ: 1. ΑΡΧΕΙΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ 2. ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ 3. ΑΡΧΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΖΗΝΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΖΗΜΙΑ ΑΥΤ/ΤΟΥ

ΑΠΟ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ